

Magdalena NATUNIEWICZ-SEKUŁA, Marek BACZEWSKI

Wekllice. Cmentarzysko kultury wielbarskiej na wschodnim obrzeżu delty Wisły (badania 2005-2018)

(red. K. Skóra, A. Cieśliński)

Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Warszawa 2023

462 s.; 30 cm

ISSN 1644-8774

ISBN 978-83-962807-5-6 (Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica)

ISBN 978-83-66463-79-0 (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk)

(PL) Prezentowana monografia to już drugi tom autorstwa M. Natuniewicz-Sekuły i M. Baczewskiego wydany jako XI wolumin serii pobocznej Monumenta Archaeologica Barbarica, Seria Gemina, prezentujący materiały z największego cmentarzyska kultury wielbarskiej w Weklicach, pow. elbląski, woj. warmińsko-mazurskie. Książka została przygotowana zgodnie z zasadami wydawniczymi serii i obejmuje wielokierunkowe opracowanie naukowe. Zasadniczą część stanowi katalog zawierający rozbudowany o elementy analizy opis 161 obiektów i ich inwentarzy, w tym 140 grobów kultury wielbarskiej, 14 związanych z nimi obiektów, między innymi palenisk oraz siedmiu obiektów o innej metryce i przynależności kulturowo-chronologicznej. W publikacji uwzględnione zostały także znaleziska luźne zarówno z lat 2005–2018, jak i z lat 1984–1998, 2003–2004, które nie znalazły się w pierwszej części opracowania stanowiska autorstwa M. Natuniewicz-Sekuły i J. Okulicza-Kozaryna (2011). Integralną częścią katalogu jest 218 tablic czarno-białych i kolorowych tablic ilustrujących znaleziska oraz plany i profile obiektów (w tym zdjęcia grobów w terenie). Uzupełnieniem katalogu jest rozdział poświęcony analizie stratygrafii horyzontalnej cmentarzyska w Weklicach przy zastosowaniu narzędzi geoprzestrzennych, uwzględniającej oprócz precyzyjnie datowanych grobów także znaleziska luźne. Co ważne, bazuje ona na wszystkich grobach odkrytych w latach 1984–2018. Jest to też modelowy przykład tego typu opracowań pozwalający zarówno na wskazanie pochówków założycieli cmentarzyska, jak i dokładne prześledzenie jego rozwoju i określenie stref użytkowanych w każdej z faz funkcjonowania nekropolii, co zostało przedstawione graficznie na ilustracjach prezentujących poszczególne stadia rozwoju przestrzennego nekropolii. W publikacjach zamieszczono również analizy specjalistyczne (teksty oraz ryciny kolorowe i czarno-białe), przy czym w katalogu przy opisach poszczególnych obiektów, podane zostały natomiast tylko krótkie informacje o ich wynikach. Opis materiałów osteologicznych oraz ich wieloaspektową analizę przeprowadziła dr hab. Iwona Teul. Jej uzupełnieniem jest rozdział autorstwa dr Beaty Cienkosz-Stepańczak, dr Aleksandry Lisowskiej-Gaczorek, dr. inż. Jacka Pawłyty oraz prof. dr. hab. Krzysztofa Szostka, omawiający strategię odżywiania populacji ludzkiej z Weklic na podstawie badań izotopowych. Określenie surowca i rodzaju zachowanych fragmentów tkanin dokonała dr inż. Maria Cybulska oraz prof.

dr hab. Jerzy Maik, a oznaczeń gatunkowych pozostałości botanicznych próbek organicznych Maria Michniewicz. Analizy wyników badań dat radiowęglowych podjęli się dr M. Natuniewicz-Sekuła i dr hab. Jerzy Sikora, prof. UŁ. Uwagi na temat obserwacji strukturalnych i technologicznych wybranych przedmiotów ze stopu miedzi, srebra i złota oraz zdobionych emalią podsumował dr Paweł Gan. Wyniki składu chemicznego i omówienie wybranych form naczyń glinianych wykonanych przy użyciu koła przedstawił Grzegorz Czopowicz.

Publikację wydano w ramach projektu *Weklice. Cmentarzysko germańskich elit w centrum bursztynowego wybrzeża* – realizowanego przez Fundację Monumenta Archaeologica Barbarica w latach 2022–2023, dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego w ramach programu „Ochrona Zabytków Archeologicznych” (umowa nr 03109/22/FPK/NID).

Równocześnie tom ten ukazał się w języku angielskim, jako wolumin XXIII serii głównej Monumenta Archaeologica Barbarica.

(ENG) The presented monograph is the second part written by M. Natuniewicz-Sekuła and M. Baczewski, published as the XI volume of the subsidiary series Monumenta Archaeologica Barbarica, Series Gemina, presenting materials from the largest cemetery of the Wielbark culture in Weklice, Elbląg district, Warmian-Masurian Voivodeship. The book was prepared in accordance with the publishing principles of the series and includes a multidisciplinary scientific study. The main part is a catalogue containing an expanded description of 161 features and their inventories, including 140 graves of the Wielbark Culture, 14 features related to them, including fire pits, and seven objects with different cultural and chronological affiliation. Publication also include stray finds discovered in years 2005–2018, as well as from the years 1984–1998 and 2003–2004, which were not included in the first part of the study of the site written by M. Natuniewicz-Sekuła and J. Okulicz-Kozaryn (2011). An integral part of the catalogue is 218 black and white and color plates illustrating finds as well as plans and profiles of features (including photos of graves in the field). The catalogue is supplemented by a chapter dedicated the analysis of the horizontal stratigraphy a cemetery in Weklice using geospatial tools, taking into account, except precisely dated graves, also stray finds. Importantly, it is based on all graves discovered in the years 1984–2018. It is also a model example of this type of studies, allowing both to indicate the burials of the founders of the cemetery, as well as to precisely trace its development and determine the zones used in each phase of the necropolis's functioning, which was graphically presented in illustrations presenting individual stages of the spatial development of the necropolis. The publications also include specialized analyzes (texts and color and black and white figures), but in the catalogue, when describing individual features, only short information about their results is provided. The description of osteological materials and their multi-aspect analysis was carried out by Prof. Iwona Teul. It is supplemented by a chapter of Dr Beata Cienkosz-Stepańczak, Dr Aleksandra Lisowska-Gaczorek, Dr Jacek Pawlyta and Prof. Krzysztof Szostek, discussing nutritional strategies of the human population

from Weklice based on isotope research. The determination of the raw material and the type of preserved textiles fragments was made by Dr Maria Cybulska and Prof. Jerzy Maik, and species identification of botanical remains of organic samples by Maria Michniewicz. The analysis of the radiocarbon dating results was undertaken by Dr M. Natuniewicz-Sekuła and Prof. Jerzy Sikora. Comments on structural and technological observations of selected finds made of copper, silver and gold alloys and decorated with enamel were summarized by Dr Paweł Gan. The results of the chemical composition and a discussion of selected forms of ceramic wheel-made vessels were presented by Grzegorz Czopowicz.

The publication was published as part of the project *Weklice. Cemetery of Germanic elites in the heart of the amber coast* – realised by the Monumenta Archaeologica Barbarica Foundation in 2022–2023, co-funded by the Minister of Culture and National Heritage from the Culture Promotion Fund – under the program “Protection of Archaeological Monuments” (agreement No. 03109/22/FPK/NID).

This volume was published also in English, as volume XXIII the main series of Monumenta Archaeologica Barbarica.

Pełna wersja książki do ściągnięcia/Full version of the book for download:

[Weklice_PL.pdf](#)

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

60
LAT
MISJI